

Naročnik:

Mestna občina Ljubljana
Zavod za varstvo okolja
Linhartova 13
1000 Ljubljana

Mestna občina Ljubljana

Občinski program varstva okolja

1. delavnica 06: Problemi varstva okolja

18. maj 2006, od 9.00 do 13.00

+ sestanek 19. maja na Zavodu za varstvo okolja za določitev izzivov

Poročilo

Vsebina

1. Namen in program delavnice.....	2
2. Seznam udeležencev.....	3
3. Zapis rezultatov.....	4
3.1. Problemi varstva okolja v MOL.....	4
3.2. Problemi po DPSIR.....	6
3.3. Analiza tveganj problemov varstva okolja.....	7
3.4. Problemska drevesa.....	8
3.4.1. Onesnaženost zraka.....	8
3.4.2. Podnebne spremembe.....	9
3.4.3. Ogroženost podzemne vode.....	10
3.4.4. Izčrpavanje naravnih virov.....	11
3.4.5. Neohranjenost naravnega okolja.....	11
3.4.6. Onesnaženost tal.....	12
3.4. Izzivi in strateški cilji.....	13
4. Rezultati analize anketnega vprašalnika.....	14
5. Priloge	
5.1. Priloga 1: Model DPSIR	
5.2. Priloga 2: Delovni list – analiza tveganj	
5.3. Priloga 3: Zgoščenka s slikovnim zapisom delavnice in digitalnim poročilom	
5.4. Priloga 4: Vpisni listi udeležencev	
5.5. Priloga 5: Anketni vprašalniki udeležencev – originali	

1. Namen in program delavnice

Namen

- ☐ Izluščiti ožji nabor izzivov varstva okolja kot osnovo za oblikovanje strateških ciljev
- ☐ Spoznati sistemske značilnosti problemov varstva okolja

Predvideni rezultati

- ☐ Širši nabor problemov, urejen glede na model DPSIR
- ☐ Opravljena shematska analiza tveganj problemov
- ☐ Izoblikovana drevesa problemov in določenih 5-6 najpomembnejših izzivov za strateške cilje OPVO

Program delavnice

9.10	Uvodni del Uvodni pozdrav Spoznavanje Predstavitev namena in programa delavnice Varen komunikacijski prostor
9.45	Problemi: od širšega nabora do matrike
11.10	Odmor za osvežitev
11.30	Analiza tveganj in problemska drevesa
12.50-13.00	Zaključek

Sestanek 19. maja na Zavodu za varstvo okolja:

- **določitev izzivov in strateških ciljev**

2. Seznam udeležencev

1. Miloš Bajt	OGJSP
2. Polona Lesjak	MI inšpektorat
3. Jasmina Tomšič	OGJSP
4. Jelka Grum	OKS
5. Andrej Piltaver	ZVO MOL
6. Sergej Dolenc	OGN
7. Martina Lipnik	OU
8. Lilijana Resinovič	RRA LUR
9. Alenka Loose	MOL ZVO
10. Maja Zalar	ZEG
11. Gregor Debevec	OPVIŠ
12. Marjana Jankovič	ZVO
13. Lidija Gregorič	OGJSP MU MOL
14. Alenka Burja	MOP
15. Sintija Hafner Petrovski	MOL OGZ
16. Nataša Jazbinšek Seršen	MOL ZVO
17. Gorazd Maslo	MOL OGD

Moderatorica	Modra d.o.o.
Vida Ogorelec Wagner	
Zapis	Modra d.o.o.
Gaja Breclj	

3. Zapis rezultatov

3.1 Problemi varstva okolja v MOL:

- Pomanjkanje podatkov malih onesnaževalcev in starih bremen
- Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki
- Neučinkovitost javnih gospodarskih služb
- Nimamo ustrezne celovite analize prometnih tokov in trajnostne prometne politike
- Slaba osveščenost različnih skupin
- Nedorečene pristojnosti inšpekcijskih služb
- Neizvajanje nadzora (državnega, občinskega)
- MOL nima lokalne energetske zasnove
- Slaba povezanost med institucijami
- Podhranjeno investicijsko vzdrževanje javnih površin
- Pravni nered urejanja lastnine v soseskah
- Podrejanje mestne prostorske politike interesov kapitala
- Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL
- Pomanjkljiva ureditev načrtne zaščite kmetijskih površin in opredelitev zaščitene lokacij
- Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor
- Neurejen sistem fekalne in meteorne kanalizacije
- Ni deponije za gradbene odpadke
- Nepravilno gnojenje in uporaba pesticidov na kmetijskih površinah, vrtovih; železnice
- Stara bremena (propadla podjetja)
- Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, parkiranje, alternativna dostopnost ...)
- Dnevna migracija prepuščena stihiji
- Naraščanje porabe energije
- Slaba energetska učinkovitost
- Premajhna uporaba obnovljivih virov energije
- Energetsko neučinkovita gradnja
- Uporaba nevarnih materialov pri gradnji
- Industrija, prebivalci, gospodinjstva
- Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora)
- Gradnja nakupovalnih središč (potrošništvo)
- Opuščanje kmetijske rabe
- Emisije v vodo
- Kopanje gramoza
- Nedovoljena odlagališča odpadkov
- Zanemarjanje zaledne vode (jarki, vodotoki) – poplavna ogroženost
- Emisije v tla
- Kurjenje bakrenih kablov s PVC izolacijo (dioksini)
- Emisije v zrak (benzen, prašni delci, NOX, VOC)
- Emisije CO₂
- Radijska, elektromagnetna in ionizirajoča sevanja
- Kemikalije
- Emisije freonov
- Neustrezna urejenost vodotokov
- Ogroženost podzemne vode
- Premalo izkoriščen potencial obvodnega prostora (nedostopnost, neurejenost)
- Onesnaženost vodotokov
- Izčrpavanje naravnih virov
- Onesnaženost tal
- Sprememba rabe tal

- Onesnaženost zraka
- Hrup zaradi prometa
- Hrup, nočno razgrajanje
- Svetlobno onesnaženje
- Neohranjenost naravnega okolja
- Zaraščanje zemljišč, degradacija kulturne krajine
- Podnebne spremembe
- Zelene površine (krčenje, neurejenost, nepovezanost)
- Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja
- Slaba kakovost urbanega življenja
- Izolacija rastlinskih in živalskih vrst (drobljenje habitatov)
- Ekonomske škode

3.2. Problemi po DPSIR

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> Podnebne spremembe Zelene površine (krčenje, neurejenost, nepovezanost) Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja Slaba kakovost urbanega življenja Izolacija rastlinskih in živalskih vrst (drobljenje habitatov) Ekonomske škode 	<ul style="list-style-type: none"> Neustrezna urejenost vodotokov Ogroženost podzemne vode Premalo izkoriščen potencial obvodnega prostora (nedostopnost, neurejenost) Onesnaženost vodotokov Izčrpavanje naravnih virov Onesnaženost tal Sprememba rabe tal Onesnaženost zraka Hrup zaradi prometa Hrup, nočno razgrajanje Svetlobno onesnaženje Neohranjenost naravnega okolja Zaraščanje zemljišč, degradacija kulturne krajine 	<ul style="list-style-type: none"> Emisije v vodo (obremenitve) Kopanje gramoza Nedovoljena odlagališča odpadkov Zanemarjanje zaledne vode (jarki, vodotoki) – poplavna ogroženost Emisije v tla Kurjenje bakrenih kablov s PVC izolacijo (dioksini) Emisije v zrak (benzen, prašni delci, NOX, VOC) Emisije CO2 Radijska, elektromagnetna in ionizirajoča sevanja Kemikalije Emisije freonov 	<ul style="list-style-type: none"> Neurejen sistem fekalne in meteorne kanalizacije Ni deponije za gradbene odpadke Nepravilno gnojenje in uporaba pesticidov na kmetijskih površinah, vrtovih; železnice Stara bremena (propadla podjetja) Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, parkiranje, alternativna dostopnost ...) Dnevna migracija prepuščena stihiji Naraščanje porabe energije Slaba energetska učinkovitost Premajhna uporaba obnovljivih virov energije Energetsko neučinkovita gradnja Uporaba nevarnih materialov pri gradnji Industrija, prebivalci, gospodinjstva Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora) Gradnja nakupovalnih središč (potrošništvo) Opuščanje kmetijske rabe 	<ul style="list-style-type: none"> Pomanjkanje podatkov malih onesnaževalcev in starih bremen Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki Neučinkovitost javnih gospodarskih služb Nimamo ustrezne celovite analize prometnih tokov in trajnostne prometne politike Slaba osveščenost različnih skupin Nedorečene pristojnosti inšpekcijskih služb Neizvajanje nadzora (državnega, občinskega) MOL nima lokalne energetske zasnove Slaba povezanost med institucijami Podhranjeno investicijsko vzdrževanje javnih površin Pravni nered urejanja lastnine v soseskah Podrejanje mestne prostorske politike interesov kapitala Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL Pomanjkljiva ureditev načrtne zaščite kmetijskih površin in opredelitev zaščitnih lokacij Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor

3.3. Analiza tveganj problemov varstva okolja

Udeleženci so najprej individualno ovrednotili probleme stanja okolja po metodi »analize tveganj«, upoštevajoč naslednje kriterije (priloga 4):

- Vpliv na zdravje ljudi/kakovost življenja
- Ekonomske škode
- Nepovratnost tveganj

Na osnovi te ocene so izbrali vsak po 6 najpomembnejših problemov (vsak po 1 glas) in skupna ocena z dodano oceno pristojnosti je sledeča:

Problem	Skupaj	Pristojnost MOL
1. Neustrezna urejenost vodotokov	0	
2. Ogroženost podzemne vode	13	deljena (z MOP)
3. Premalo izkoriščen potencial obvodnega prostora (nedostopnost , neurejenost)	1	
4. Onesnaženost vodotokov	5	deljena (z MOP)
5. Izčrpavanje naravnih virov	11	deljena (z MOP)
6. Onesnaženost tal	8	deljena (z MOP)
7. Sprememba rabe tal	7	deljena (z MOP)
8. Onesnaženost zraka	14	deljena (z MOP)
9. Hrup zaradi prometa	5	da
10. Hrup, nočno razgrajanje	1	
11. Svetlobno onesnaženje	0	
12. Neohranjenost naravnega okolja	10	deljena (z MOP)
13. Zaraščanje zemljišč, degradacija kulturne krajine	2	
14. Podnebne spremembe	14	deljena (z MOP)
15. Zelene površine (krčenje, neurejenost, nepovezanost)	5	da

Izbor najpomembnejših 6 problemov:

	Št. glasov
1. Onesnaženost zraka	14
2. Podnebne spremembe	14
3. Ogroženost podzemne vode	13
4. Izčrpavanje naravnih virov	11
5. Neohranjenost naravnega okolja	10
6. Onesnaženost tal	8

3.4. Problemska drevesa

3.4.1. Onesnaženost zraka

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> Podnebne spremembe Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja Slaba kakovost urbanega življenja Ekonomske škode 	ONESNAŽENOST ZRAKA	<ul style="list-style-type: none"> Kurjenje bakrenih kablov s PVC izolacijo (dioksini) Emisije v zrak (benzen, prašni delci, NOX, VOC) Kemikalije 	<p><u>PROMET:</u> Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, alternativna dostopnost, parkiranje ...) Dnevna migracija prepuščena stihiji</p> <p><u>ENERGETIKA:</u> Naraščanje porabe energije Slaba energetska učinkovitost Premajhna uporaba obnovljivih virov energije Energetsko neučinkovita gradnja Uporaba nevarnih materialov pri gradnji</p> <p><u>INDUSTRIJA:</u> Industrija, prebivalci, gospodinjstva</p> <p><u>PROSTORSKO NAČRTOVANJE:</u> Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora) Gradnja nakupovalnih središč (potrošništvo) Podrejanje mestne prostorske politike interesom kapitala</p>	<ul style="list-style-type: none"> Neučinkovitost javnih gospodarskih služb Nimamo ustrezne celovite analize prometnih tokov in trajnostne prometne politike Slaba osveščenost različnih skupin Nedorečene pristojnosti inšpekcijskih služb Neizvajanje nadzora (državnega, občinskega) MOL nima lokalne energetske zasnove Slaba povezanost med institucijami Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor

Ključni viri pri onesnaženosti zraka:

- Promet (70%)
- Energetika
- Prostorsko načrtovanje
- Nelegalno sežiganje odpadkov
- Industrija

3.4.2. Podnebne spremembe

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> • Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja • Ekonomske škode • Vplivi na ekosisteme – prilagajanje na nove pogoje, spremembe habitatov 	PODNEBNE SPREMEMBE	<ul style="list-style-type: none"> • Emisije CO₂ • Emisije freonov 	<p><u>PROMET:</u> Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, parkiranje, alternativna dostopnost ...) Dnevna migracija prepuščena stihiji</p> <p><u>ENERGETIKA:</u> Naraščanje porabe energije Slaba energetska učinkovitost Premajhna uporaba obnovljivih virov energije Energetsko neučinkovita gradnja Uporaba nevarnih materialov pri gradnji</p> <p><u>INDUSTRIJA:</u> Industrija, prebivalci, gospodinjstva</p> <p><u>PROSTORSKO NAČRTOVANJE:</u> Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora) Gradnja nakupovalnih središč (potrošništvo) Podrejanje mestne prostorske politike interesom kapitala</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Neučinkovitost javnih gospodarskih služb • Nimamo ustrezne celovite analize prometnih tokov in trajnostne prometne politike • Slaba osveščenost različnih skupin • Nedorečene pristojnosti inšpekcijskih služb • Neizvajanje nadzora (državnega, občinskega) • MOL nima lokalne energetske zasnove • Slaba povezanost med institucijami • Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL • Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor • Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki

Ključni viri pri onesnaženosti zraka:

- Energetika
- Promet
- Prostorsko načrtovanje
- Industrija

3.4.3. Ogroženost podzemne vode

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> • Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja • Slaba kakovost urbanega življenja • Ekonomske škode 	OGROŽENOST PODZEMNE VODE	<ul style="list-style-type: none"> • Emisije v vodo (obremenitve) • Kopanje gramoza • Nedovoljena odlagališča odpadkov • Kemikalije 	<ul style="list-style-type: none"> • Neurejen sistem fekalne in meteorne kanalizacije • Stara bremena (propadla podjetja) • Uporaba nevarnih materialov pri gradnji <p><u>PROMET:</u> Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, parkiranje, alternativna dostopnost ...)</p> <p><u>INDUSTRIJA:</u> Industrija, prebivalci, gospodinjstva</p> <p><u>PROSTORSKO NAČRTOVANJE:</u> Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora)</p> <p><u>KMETIJSTVO:</u> Nepravilno gnojenje in uporaba pesticidov na kmetijskih površinah, vrtovih Opuščanje kmetijske rabe</p> <p><u>ODPADKI:</u> Ni deponije za gradbene odpadke</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje podatkov malih onesnaževalcev in starih bremen • Neučinkovitost javnih gospodarskih služb • Slaba osveščenost različnih skupin • Nedorečene pristojnosti inšpekcijskih služb • Neizvajanje nadzora (državnega, občinskega) • Slaba povezanost med institucijami • Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL • Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor • Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki

Ključni viri pri ogroženosti podzemne vode:

- kmetijstvo
- industrija, gospodinjstvo

Ostali:

- promet
- prostorsko načrtovanje
- odpadki (ni podatkov)

3.4.4. Izčrpavanje naravnih virov (dodatek sestanka 19.5.2006 na ZVO)

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> Degradacija okolja Ekonomske škode 	IZČRPAVANJE NARAVNIH VIROV	<ul style="list-style-type: none"> Emisije v tla Ogrožanje podzemne vode Emisije v zrak (kot posledica kurjenja) Kemikalije 	<u>KOPANJE GRAMOZA</u> <u>NI DEPONIJ ZA GRADBENE ODPADKE</u> <u>STARA BREMENA</u> <u>PROSTORSKO NAČRTOVANJE:</u> <ul style="list-style-type: none"> Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora) Podrejanje mestne prostorske politike interesom kapitala 	<ul style="list-style-type: none"> Slaba povezanost med institucijami Slaba osveščenost različnih skupin Neizvajanje nadzora (nedorečene pristojnosti) Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki Neučinkovitost javnih gospodarskih služb Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor

3.4.5. Neohranjenost naravnega okolja

Vplivi	Vpliv	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja Slaba kakovost urbanega življenja Izolacija rastlinskih in živalskih vrst (drobljenje habitatov) Krčenje, neurejenost, nepovezanost zelenih površin Manjša kakovost življenja Nepovratne škode >> ekonomske škode 	NEOHRANJENOST NARAVNEGA OKOLJA	<u>Sprememba namembnosti in rabe zemljišč</u> <ul style="list-style-type: none"> Opuščanje kmetijske rabe <u>ODPADKI in VIRI:</u> <ul style="list-style-type: none"> Nedovoljeno odlaganje odpadkov Ni deponije za gradbene odpadke <u>Izčrpavanje naravnih virov</u> <u>Industrija/prebivalci</u> <u>Stara bremena</u>	<ul style="list-style-type: none"> Slaba osveščenost različnih skupin Slaba povezanost med institucijami Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki Neizvajanje nadzora (nedorečene pristojnosti) Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor Pomanjkljiva ureditev načrtne zaščite kmetijskih površin in opredelitev zaščitene lokacij

3.4.6. Onesnaženost tal

Vplivi	Stanje	Obremenitve	Vzroki	Odzivi
<ul style="list-style-type: none"> Ogrožanje podzemne vode Zdravstveni problemi prebivalcev – posledica onesnaženja Slaba kakovost urbanega življenja Degradacija okolja Ekonomske škode 	ONESNAŽENOST TAL	<ul style="list-style-type: none"> Emisije v tla (nitrati, pesticidi, kemikalije..) Nedovoljena odlagališča odpadkov Stara bremena 	<ul style="list-style-type: none"> Neurejen sistem fekalne in meteorne kanalizacije Stara bremena (propadla podjetja) Uporaba nevarnih materialov pri gradnji <p><u>INDUSTRIJA:</u> Industrija, prebivalci, gospodinjstva</p> <p><u>PROSTORSKO NAČRTOVANJE:</u> Neustrezno prostorsko načrtovanje</p> <p><u>KMETIJSTVO:</u> Nepravilno gnojenje in uporaba pesticidov na kmetijskih površinah, vrtovih</p> <p><u>ODPADKI:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ni deponije za gradbene odpadke 	<ul style="list-style-type: none"> Pomanjkanje podatkov malih onesnaževalcev in starih bremen Neučinkovitost javnih gospodarskih služb Slaba osveščenost različnih skupin Neizvajanje nadzora (nedorečene pristojnosti) Slaba povezanost med institucijami Sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL Problem: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor Neurejeno zbiranje odpadkov in gospodarjenje z odpadki

3.5. Izzivi in strateški cilji (dodatek sestanka 19.5.2006 na ZVO)

Na podlagi analize problemov ze nakazuje naslednjih šest ključnih izzivov, ki povezujejo probleme in določijo strateške cilje kot osnovo za akcijski načrt:

Izzivi	Strateški cilji
Netrajnostni prometni sistem vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- onesnaženost zraka (emisije NOx, prašni delci, benzen; posledično prizemni ozon)- podnebne spremembe (emisije CO2)- hrup- neučinkovito rabo prostora- izčrpavanje neobnovljivih virov- slabšanje zdravja prebivalcev- slaba kakovost urbanega življenja- ekonomske škode	Vzpostaviti sistem trajnostne mobilnosti
Neučinkovita raba energije vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- onesnaženost zraka- podnebne spremembe (emisije CO2)- izčrpavanje neobnovljivih virov- slabšanje zdravja prebivalcev- slaba kakovost urbanega življenja- ekonomske škode	Zagotavljati energetska učinkovitost in rabo obnovljivih virov
Ogroženost narave in zelenih površin vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- izolacijo rastlinskih in živalskih vrst (drobljenje habitatov)- krčenje, neurejenost in nepovezanost zelenih površin- slaba kakovost urbanega življenja- ekonomske škode	Vzpostaviti varovanje narave in zelenih površin
Ogroženost virov pitne vode vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- slabšanje zdravja prebivalcev- slaba kakovost urbanega življenja- ekonomske škode	Zagotavljati varovanje virov pitne vode
Slaba ozaveščenost na področju varstva okolja vpliva na vse aktivnosti varstva okolja pri različnih skupinah: <ul style="list-style-type: none">- otroci in mladi- odločevalci- javna uprava in javne institucije- podjetja- širša javnost (gospodinjstva)- mediji	Ozaveščati za varstvo okolja
Neučinkovita mestna uprava se odraža v naslednjih problemih: <ul style="list-style-type: none">- slaba kakovost delovanja: načrtovanje, normativna ureditev, izvajanje, spremljanje, nadzor- sprejemanje in izvajanje zakonodaje neustrezno, razmejitev pristojnosti država/MOL- slaba povezanost med institucijami- širjenje urbanega prostora zaradi podrejanja mestne prostorske politike interesov kapitala- neučinkovitost javnih gospodarskih služb	Vzpostaviti mestno upravo MOL kot vzor za varstvo okolja

4. Rezultati analize anketnega vprašalnika

Z analizo anketnih vprašalnikov smo hoteli ugotoviti v kako so bili udeleženci zadovoljni z izvedeno delavnico glede na različne vidike. Vprašalnik je od 17 izpolnilo 15 udeležencev delavnice. Rezultate posplošujemo na vse udeležence delavnice.

Z oceno od 1 do 5 so udeleženci ocenili naslednje vidike delavnice:

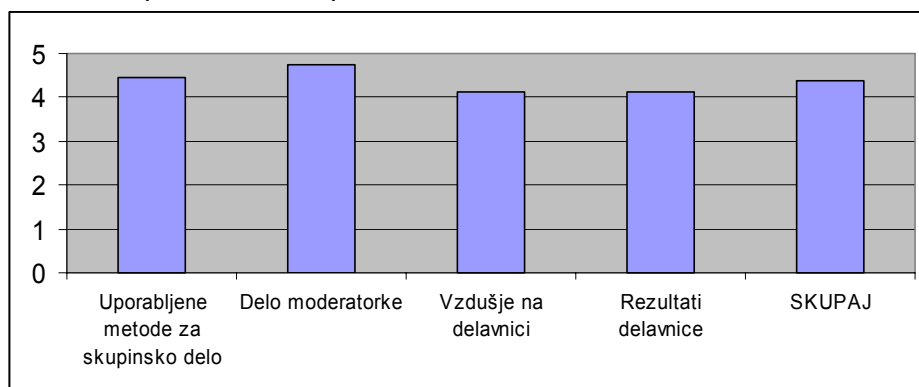
- uporabljene metode za skupinsko delo,
- delo moderatorjev,
- vzdušje na delavnici,
- rezultate delavnice.

Tabela 1: Ocene posameznih vidikov delavnice

Ocene posameznih vidikov delavnice (OCENE OD 1 DO 5)								
	Metode dela		Delo moderatorke		Vzdušje na delavnici		Rezultati delavnice	
Ocene	F	%	F	%	F	%	F	%
1	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	2	13	1	7
4	8	53	4	27	9	60	11	73
5	7	47	11	73	4	27	3	20
Brez odg.	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	15	100	15	100	15	100	15	100

V zgornji tabeli (Tabela 1) vidimo, kako so udeleženci ocenjevali posamezne vidike delavnice na lestvici od 1 do 5. Večina ocen vseh štirih vidikov delavnice je v zornji petini ocenjevalne skale, ar je zelo visoka ocena delavnice. Metode dela je 47 % udeležencev ocenilo z oceno 5 in 53 % udeležencev z oceno 4. Delo moderatorke je 73 % udeležencev ocenilo z oceno 5 in 27 % oceno 4. Vzdušje na delavnici je 27 % udeležencev ocenilo z oceno 5, 60 % oceno 4 in 13 % z oceno 3. Rezultate delavnice je 20 % udeležencev ocenilo z oceno 4, 73 % z oceno 5 in 7 % z oceno 3.

Graf 1: Povprečne ocene posameznih vidikov delavnice

V grafu 1 so prikazane povprečne ocene vseh 4 vidikov delavnice (metode dela, vzdušje na delavnici, delo moderatorke, rezultati delavnice). Z najvišjo povprečno oceno sta ocenjena delo moderatorke (4,7) in vzdušje uporabljene metode dela (4,5). Povprečna ocena vzdušja na delavnici in rezultatov delavnice pa je 4,1.

Tabela 2: Ali vam je bila delavnica kot celota všeč?

Delavnica je:	F	%
- presegla moja pričakovanja	3	20
- zadovoljila moja pričakovanja	12	80
- bila pod mojimi pričakovanji	0	0
Skupaj	15	100

Iz tabele 2 vidimo, v kolikšni meri je delavnica udeležencem izpolnila pričakovanja. Največ, kar 80 % udeležencev je odgovorilo, da je delavnica zadovoljila njihova pričakovanja, 20 % udeležencem pa je pričakovanja presegla.

Tabela 3: Ali bi želeli sodelovati na prihodnji delavnici v nadaljevanju procesa?

	F	%
DA	13	87
NE	0	0
morda	2	13
Skupaj	15	100

Na vprašanje, če bi želeli sodelovati na prihodnji delavnici v nadaljevanju procesa je, kot je razvidno iz tabele 3, največ, kar 87 % udeležencev je odgovorilo z "da" in 13 % z "morda".

Zanimalo nas je tudi, kaj je bilo udeležencem delavnice najbolj všeč in kaj so, po njihovem mnenju, pomanjkljivosti izvedene delavnice.

Najbolj jim je bilo všeč:

Udeleženci:

- aktivno sodelovanje vseh
- sodelovanje vseh
- možnost sodelovanja vseh
- izražanje različnih mnenj in pogledov

Pristop in način dela:

- uporabljene metode
- timsko delo
- metoda dela
- razglednica
- različnost mnenj in spoznavanje novih dejstev, pristopov
- pripomočki za vodenje delavnice
- časovni in vsebinski okvirji v veliki meri doseženi

Vzdušje:

- dobro vzdušje

Vsebina:

- aktualnost obravnavanih problemov
- končno se zopet premika na področju okolja – pohvalno

Kot pomanjkljivosti izvedene delavnice navajajo:

Čas in dinamika:

- prepočasen tempo dela

Udeleženci:

- klepetanje udeležencev

Način dela:

- presplošna tematika
- slaba preglednost na tabli

Drugo:

- nimam pripomb

Področja, ki jih zanimajo na prihodnji delavnicah:

- promet (3x)
- varstvo narave, kulturne krajine
- prostorsko planiranje
- urejanje okoljskih problemov
- zrak
- naravno okolje
- kmetijstvo

5. Priloge

5.1. Model DPSIR

5.2. Delovni list – analiza tveganj

5.3. Zgoščenska s slikovnim zapisom delavnice in digitalnim poročilom

5.4. Vpisni listi udeležencev

5.5. Anketni vprašalniki udeležencev – originali

Priloga 1: Model DPSIR

Podatke o okolju lahko klasificiramo po koncept DPSIR:

a) Gonilne sile (human activities) - vzroki

Splošno: Gospodarski, družbeni in prostorski razvoj (vključno s prebivalstvom)

Sektorji: Industrija in storitve, Energetika, Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, Turizem in rekreacija, Gradnja, Promet, Javni sektor ter Gospodinjstva

b) Obremenitve

Raba virov (obnovljivi, neobnovljivi, raba tal), Emisije v vodo, zrak in tla, Odpadki, Hrup, Sevanja (ionizirajoča, ne-ionizirajoča), Kemikalije, Tehnološka in naravna tveganja

c) Stanje prvin okolja (assessment)

Kakovost voda (podzemne, površinske, pitna voda, morje), kakovost zraka (lokalno in globalno), tla (kakovost, pokrovnost, raba)

d) Vplivi

Naravni ekosistemi (gozd, pašniki, grmovja, mokrišča, gore, priobalje) in biotska raznovrstnost, zdravje ljudi, kakovost urbanega življenja

e) Odzivi:

Odgovori družbe na okoljske probleme: ukrepi države (npr. takse na rabo naravnih virov)

Odločitve podjetij in posameznikov (npr. investicije podjetij v nadzor nad onesnaževanjem)

Vir: Smernice za pripravo občinskih programov varstva okolja - osnutek, MOL, 2006

Priloga 2: Delovni list – analiza tveganj

Analiza tveganj problemov varstva okolja

[illegible]